

TIDEVAVRIVET

Vad har hänt?

Honorine Hermelin:

HERRIOT har nu bildat sin ministär — utan socialdemokraterna. Dessa fordrade alldeles för mycket, tycker Dagens Nyheter, såsom nedskärning av krigskostnaderna till 1928 års nivå, kontroll över bankerna med mera sådant. Den franska socialismen är utpräglat doktrinär amer D. N., ty så där långt kan ju ingen ärlig radikal gå. — Nej, nej men! Det förstår man så väl.

FINANSMINISTERN HAR I LANDET har för vi veta ej vilken gång i ordningen upphävt sitt Cassandraper, *Hela svenska folket måste sänka sin levnadsstandard*, alltså ned med tjänstemännens dyrtidstilläg. En partivän till finansministern ville till och med göra gällande att tack vare de höga lönerna kunde statsjägarerna dricka så mycket öl på söndagarna, varför riksdagen sänkte index fyra enheter. Samtidigt offentliggöra tidningarna de »stickecheferna» och Kreugeradministratörernas ersättningsanspråk: Fjortontusen kr. i månaden tillsammans! Varjämte en av dem t. ex. begär ersättning för sina »expensers» (en fin herre har expenser och ej utgifter) för tillfällig uppehåll i Stockholm med 2,000 kr. i månaden, det vill säga omkring 70 kr. per dag.

Visst förstår man, att med ett bättre måltidsdricka än klass två expenserna lätt överstiga sju-tio kr. pr. dag. Men borde ej hr Hamrin uppmåna även dessa herrar och deras vederlikar att sänka sin levnadsstandard?

HERRARNA BELONA VARANDRA. Det sedvanliga ordensregnet har ägt rum med anledning av Majestäts namnsdag. Utrikesministern kommer en gång att få serafimerringring från Riddarhögskolans torn. Flera hundrade herrar komma att i dessa tryckta tider olftra icke oväsentligt med pengar på att försöka sina i gröna, blåa eller svarta band dinglande krancher.

Enklare folk får medaljer. Dit höra även några förtjänta kvinnor. De få Illis quorum. Så finns det Vasadmedaljen. Den har dalat ner i synnerhet på den manliga sjukvårdspersonalen vid sjuksjukhusen. Roligt att den manliga personalen är så duktigt i detta specifikt kvinnliga yrke. Ty sjuksköterskor få just inga medaljer.

EN NY MEDICINE HEDERSDOKTOR tillhörande näringsväsendet har Lunds universitet nyligen kreerat. Hr. Tornblad, restauratorföreningens ordförande, är den nye doktorn. Man förstår att Uppsala universitets lagrar, då det utnämnde en kokkiesförfattarinna till denna hederstitel, ej lämnat Lund någon ros. Det återstår att se vad Karolinska institutet skall komma med.

FANJUNKARE MANNBYNS ANSKAKAN om resning är för 9de gången avslagen. Mannby dömdes 1916 till fyra månaders straffarbete för att han obehörigen satt sig i besittning av en sådan hemlighet, vars uppenbarande för främmande makt kunde skada rikets försvar. Resningsansökan stöder sig på den uppgiften, att det på det hela taget ej fanns några militära hemligheter å Bremön. Detta godtoges tydligen icke av Högsta domstolen, som visserligen medger att det icke saknas omständigheter, som göra det i viss mån sannolikt att Mannby handlat av nyfikenhet och utan avsikt att uppenbara hemligheten. Men därom har han ej förmått övertaga domstolen.

Veckovisaren

Fiender bli bundsförvanter.

En bok om skolkurser och arbetsdisciplin.

Om man lyssnar med goda öron förnimer man lätt i frukt- och syrenblomstiden en kör av ångest eller barnsig vecklagan. Den stiger ur examensidens och inträdesprövningarnas stängda rum. Examensängsten byts ju för de flesta i ett frenetiskt jubel, men jublet är inte oblandat och dessutom så kort i jämförelse med vad som ligger bakom och framför. Bakom så mycken dyrbar ungdomsålder mer eller mindre helt offrad åt död pluggläsning och repetition. Och framför? För det första en onödigt stor trötthet. Med den skall man möta och gripa sig an med hårda uppgifter och ovissa möjligheter, som kräver anspänning av alla krafter, främst andlig initiativkraft.

Och de små tappra 10- och 12-åringar, som genom inträdesprövningarnas skäreld erövrat sig plats i läroverkens eller real skolans första klasser, eller de ivriga och målmedvetna seminaristerna är väl ändå grymt — eller olyckligt — ovetande om vad det egentligen innebär, dessa fyra eller fem eller åtta års instängdhet i en examenskola under årskursernas plaka.

Det kunde förefalla som ett hän, om det inte vore så uppriskande, att det just i denna skolvärldens speciella provtid

utkommer en bok — på det kätterska förlaget Natur och Kultur — som handlar om hur undervisningen tages i helt annan tjänst än examens och inträdesprövningen, som återför inte bara tanken, utan jämvald de handlingsskapande krafterna känsla och fantasi till alla härhögder och möjligheter, som ligger innesluta inom skollidens årskurer.

Boken heter *Uppfostran genom iverensättning* och är utgiven av fröken Ester Boman, skapare och sedan 20 år ledare av den kända 8-klassiga flickskolan, Tyngre helenorsvåg vid Hinds.

Fröken Boman har själv givit en utomordentlig inledande översikt över sin skolas arbetsätt, visar där hur tre grundförutsättningar ofrånkomligt betingar varandra: koncentrationsläsning (d. v. s. periodvis stor och sammanhängande tidsupplåtelse, 10—14 timmar i veckan, åt ett ämne eller ca ämnesgrupp), självverksamhet och självstyrelse. Ty »ett mera aktivt, självverksam arbetsätt möjliggöres genom koncentrationsläsningen. Men koncentrationsläsning utan ända är ett sätt före onaturlig och meningslös. Självverksamhet. Utöver ansvar för sig själv och andra framkallar självdisciplin.»

Aven belysningen av det gemensamma (Forts. å sid. 3).

Vad sig i teaterriket tilldragit haver.

Av SVEN STÅL.

Sångbokslutet för Thalias diversonhalt del blir som vanligt magert och brokat. Hur var väl annat att vänta? Trots en start som inbjöd till hälsosam konkurrens, föll den konstnärliga kurvan oroväckande nedåt. D. v. s. de konstnärliga meriterna kommo fullständigt ur räkningen och det föreföll som om de moraliska, rent samvetbetonade värdena hade skakats fram — och i deras drut gick melodien.

Oscarsteatern offrade tid, arbete, artistisk energi, men allt förgeväs. Rendinger som »9 till 6», »Statistern» m. fl. andra program orkade nätt och jämnt med premiärkvällen och deras livslängder voro till skilsmässan Brunus — Ekman blev direkt utkopporerat till dags- och veckovalnämnen tillsägda heterogena människomassa fattade ståndpunkt i målet. Det är sällan lyckligt att inviga de utomstående i affärernas privata liv, och öppna brev, kansliförhållanden och avkonterjade skådespelerkontrakt göra ytterst litet till för att stärka bandet mellan konstnärer och publik. En okritiskt allmänhet, ledd av samvetlösa kåsörer, tog själv hand om vägskalet, vädde Ekman högt upp i skyn och lät motparten, ohörd, men dömd efter sina synliga gärningar tyngas ned i lå av vägens svartaste skuggsida. Den offentliga opinionen är en folkgynstrytting och ingen hövrat, den hör till de skuggglappstänka tankarna starka makt — alltså ingalunda enbart de goda tankarna.

Slutet på Oscarsteaterns saga kan inte betraktas som ett giltigt bokslut, arbetarna äro sina löner värda och har en direktions givit sig in på affärer med teater, borde ledningen ifrån början lärt sig inse

att taga det goda med det onda. De fuktiga 18,000 kr. som skjöljer det årliga uppläget ifrån något som ser ut som det motått, tror jag knappast äro mödan värda. En slik gärning blir långsamt rentvård och gör sitt till att man glömmet det som bevisligen är mycket gott för det mindre goda.

Ekman-teatern inledde tävlan med full verksamhet på tre frönter. »Änkans» blev de broad winner för hela året, vilket säkerligen var direktions mening att hon skulle bli. I mitt tycke fick denna föreställning sin konstnärliga stämpel först i elfte timman, framför på en måttig, dekorativt mer eller mindre hälsigt, med fru Naima Wistrand som Hanna Glawari. Ekman var kavhes, men samspelt mellan dessa båda artister fick en facetterad lyster, så som det endast kan ske när jämnbildiga, geniala artister spela ut sina vapen mot varandra.

Denna episod blev i mitt tycke Ekman-teaterns enda årligt fyllkomna konstentastion. Helhetsintrycket av Ekman-teatern har varit best, jäkt, stjärnspejl och artisternas betydelse utbrudcrande med små eller stora bokstäver allt efter vars och ens lönegrad. Arbetet kast har varit fenomenal, resultatet egenomligt dygigt i förhållande till insatserna och det tyngsta lasset har chefen-aktoren dragit själv. Att sätta allt på ett kort har aldrig varit förenligt med god politik och blir det heller aldrig. En styemens diktator födes inte vuxen sin uppgift över natten, därtill fordras det antingen en gudomlig, optimistisk dumhet eller ett kallt beräkande huvud och en kall, obarmhärtig hand som när lika långt som det allsände ögat. »En japansk tragedi» var måleriskt, musikteatiskt, koreografiskt och belysnings-

Brünings fall.

Av HELGE HEERBERGER.

Överallt i Berlin, i förubblat antal, ser man små pyrdiga hakors blinka på rockuppslag och klänningssiv. Nazisterna känna sig redan som herrar, och med rätta. Hitler står ante portas. Ännu har han inte hela makten i sin hand. Men snart. Han har fått en hjälp, som han väl själv allra minst väntat sig. Han har fått hjälp av den man, som han själv — och med honom hela världen — betraktade som nationalsocialisternas starkaste motståndare, och som han under valkampanjens dagar överste med de grvsta beskyllningar — av riks-presidenten, generalfältmarskalk av Hindenburg.

Den 13de mars var en glädjens dag för Tyskland. Valet av Hindenburg betydde ju, att majoriteten av tyska folket hade sitt förnuft i behåll. De politiska äventyrarna voro slagna — Hindenburg, symbolen för trygghet och lagbundenhet, stod kvar på sin post. Tysklands inre öde befann sig, så föreföll det, vid en gynnsam vändpunkt. Inte långt därefter inträffade något, som också var glädjand. Hitlers borgarkrigsarmé förbjöds. Antingen detta förbud kunde konsekvent genomföras eller inte — det var ändå ett tecken till att man äntligen, äntligen gjorde front mot statsfienden.

Den stora katastrofen var riks-presidentens verk.

Glädjen blev likväl inte långvarig. Redan resultatet av pressuvalen var ett bakslag. Hitlers seger var större än man fruktat. Men överraskningen var i alla fall inte fullständig — man visste ju, att Hitler numera — sedan Bayern fått stifta alltiför intim bekantskap med Be-friaren — hade sina starkaste trupper just i Preussen. Och han nådde ingen fullständig majoritet, endast med centrums hjälp kan han på lagenlig väg nå makten i Preussen.

Det var bittert nog med pressuvalen, men den stora katastrofen kom från annat håll. Den tillkom inte genom något utslag av folkviljan. Det var inte tyska folket, inte tyska riksdagen, som störta-de Brünning. Det var några oansvariga män bakom kulisserna, en grupp junkrar och generaler, åt vilka riks-presidenten lånat sitt öra.

mässigt sätt ett evenemang. Rendinger av texten, med många av de enskilda roll-stuerna, låg på ytan, var tekniskt utarbetad till något såreget och frammande, men radioustämningen avslöjade hundradetals försumta tal-möjligheter, nyanssvifter som totalt försvann vid åskådandets ögonfråg. Måhända de avskilt förbigått? Intrycket av Ekman-teaterns såsång blir, om man som jag nödvändigt vill att en teater skall ha ett »sanktest», tillmigen trasigt och hjärtat. Jag bestämde drag! Samarbetet Lindberg — Ekman har förefallit vara en konstnärlig tvokamp mellan den geniale intuitionisten och den torra beläsheten och ligen.

Komediteatern har fört en fullständig »Det fattas en mans» och Sarments »Det vackraste ögonen i världen» har rent artistiskt givit scenen stabilitet.

Diktaturen Brünning—Hindenburg. Det kallades inte så — men i facto har sedan en längre tid tillbaka diktatur varit rådande i Tyskland. Diktaturen Brünning—Hindenburg. Man må ha haft aldrig så mycket att invända mot många av dess åtgärder — så länge den bestod, visste man dock, att Tyskland inte var helt förlorat. Och man hade orsak att hoppas, att den skulle bestå, tills den allmänna världssituationen ljussnade och den nazistiska vägen därigenom av sig själv sjönk tillbaka.

Men det blev inte så. Just tack vare nödförordnings-politiken var Brünning inte beroende av folket utan av riks-presidenten. Då Hindenburg undandrog honom sitt förtroende, måste Brünning gå.

Den första sprickan: förbudet mot skyddsorganisationerna.

Det första tecknet till att samförståndet mellan de båda statsmännen inte längre var det bästa, visade sig efter upp-lösningen av S. A.-armén. Hindenburg gav sitt bifall åt förbudet, men begärde, att Reichsbanner, socialdemokraternas skyddsorganisation, skulle undergå samma öde. Han stödde sig härvid på materialet, som tillstälts honom från extremt höger-hörr. Inrikesminister Groener vägrade; ett skärpt till i riksdagen vädde han sig mot Hitler-arméns terror och klagrovide omöjligheten av ett jämställande av S. A. och Reichsbanner. Detta till hade Groeners fall som riksvärnsminister till följd. Riks-värnet förklarade, att herr Groener inte längre hade dess förtroende. I bakgrunden stod den makt- och äregrigige general von Schleicher som en hotande skugga. Dunkla intriger, som pågått redan sedan en längre tid tillbaka, kommo till allmänhetens kännedom.

Stormsignal. Men fastän det förspordes, att Hindenburg var synnerligen missnöjd med Reichsbanner-aktionens utgång, var det knappast ännu någont, som anade regeringens snara fall. Förmodligen inte ens riks-presidenten själv. Det förefaller, som om hans beslut fått fast form först under de senaste veckorna, under hans semester i Neudeck, där de ostpreussiska (Forts. å sid. 4.)

Dramatiska teaterns ämbetsverk har

fungerat förkäraktiskt korrekt. Amanu-enserna av olika lönegrader ha då och då glömt sina pensionsberättigade värdigheter och hjälpt oss att glömma vardagens tråk. »En resa i natten» av den norske romanpristagaren blev något av en upplevelse, och — som den spelades av herrar Kåge och Alw — fick framför allt första akten, i fängelset, en koncentration och en uttrycksfull knapphet i röstbehändning, vilken man vid gud inte är bortskämd med på denna scen. Särskilt Gabriel Alws talprestation höll till det vackraste det gångna spelåret givet oss. I »Majestäts» hade Borgström och Schildknecht ha som vanligt framlevat sitt liv i ostörd stilhet. En konstnärlig revistliv i ostörd stilhet. (Forts. å sid. 4.)

Läcker och hälsosamt är smörgasbrödet

UPLANDSKUBBEN

I hygienisk förpackning hos Eder handlande.

Undvik efterapningar!

Begår uttryckligen Uplandskubben!

TIDEVARVET

REDAKTIONSKOMMITTÉ:
Elin Wagner,
Elisabeth Tamm,
Ada Nilsson,
Honorine Hermelin.

REDAKTÖR:
Carin Hermelin.

ANSVARIG UTOGIVARE:
Ada Nilsson.

Utkommer varje helgfri lördag.
Slussplan 1-3, 2 tr., Stockholm.
Tel. N. 48 42, 182 43.

ADVOKATER

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå

Inneh.: *Eva Andén*
Herkelegatan 14 (f. d. L. a Vattug.)
Tel. 75 75, 75 76
STOCKHOLM

Specialitet: Familje- och arvsraker.
Boutredningar och testamenten, förvaltningsuppdrag. Även skriftliga förfrågningar.

Advokat Hugo Lindberg

KUNGSGATAN 6, STOCKHOLM
Tel. Växel: N. 333 15.

LÄKARE

Införd genom Stockholms Läkarförening.

Doktor ADA NILSSONS
mottagning fortfarande inställd
till omkring 1 juli.

TANDLÄKARE

Tandläkare
EMIL LINDBLADS
PRIVATKLINIKER

Stockholms stiftets och moderatens
tandkliniker för alla samhällsklasser.

Östernmalm:

Kommendörsg. 16. Tel. 728 50, 728 70

Kungsholmen:

Hantverkareg. 37. Tel. K. 37, K. 3738
(Boesbyggnads- u. Kongstolens Läroverk)

Mottags. 8.30-9.1.30-12.2, 6-7.

Tandvård behandlas hela dagen 8-7
Lördags stänges 4 (sommarskn. 2).

Kostnadsfri rådgivning.

Endast exam. tandläkare.

Tandläkare

Eva von Heideman

Mottagning enligt överenskommelse.
Osternalmstorg 5, 3 tr. Tel. 736 54.

NORDINGS
ORIGINALFÄRGSÄG 96 STOCKHOLM HORNSTUGATAN 12
eau de cologne

Alma Axelssons
FÖRLOSSNINGSCHEM

LINNÉGATAN 19

Mottagar inackord. Även för längre tid.
Trygget och egen-, välräk.

Tel. 778 24.

Bagarstugan

HORNSTUGAN 37 • Tel. Söd. 70 00
FOLKUNGAGATAN 65 • " 73 37
GÖTGATAN 52 • " 333 09

Advokaten, Jur. Kand.
Majken Billjer

Regementsg. 8 (vid Morescobron).
Tel. 18 59 och 18 54.

MALMÖ

Familjätilläggs ärenden, Boutredningar,
arvs- och testamentärenden samt övriga
juridiska uppdrag. Skriftliga förfrågningar
besvaras omgående.

Den 11 juni 1932.

Amnesti.

Det grekiska ordet amnestia betyder glömska. Därav amnesti, varmed menas benådning från dömt straff.

Vi fortsätta vår ledare från föregående nummer. Hrr Engberg och Kilbom m. fl. ha fått amnesti. Hrr Engberg behövde ej gå till Högsta domstolen. Socialdemokraternas kraftiga protestmöte med anledning av Svea Hovrätts dom över honom hade åsyftad verkan. Och icke blott han utan även andra finga därigenom s. k. nåd.

Resultatet är glädjande, men förloppet är något underligt. »Nåd» är inte riktigt detsamma som »rätt». Bägge parter komma i en mindre angenäm dager, både den dömda och den dömda. Men hur skulle det bli vitt annars? Där är frågan!

Det är skada, att vi saknar en Tegnér, som med en »Svea» efter modern anpassning kunde få tiden till lyssa. Eller en reformator — en reformator, inte en politiker — som kunde samla skarorna, samla dem *just nu*. Just inför depressionen. Inför valen. Vi behöva alla en sorts anstet — inte bara hr Engberg — men det är ej nog. Och den domstol, som står över både Högsta domstolen och Kungl. Maj:t, en annan värld och kommande släkten, ha säkert ingen möjlighet att ge amnesti åt vår tids politiska liv, som är särskilt upprörande ett valår. Ty, följderna av våra handlingar och vår förslappade rättskänsla kan ej undvikas. De komma? Och komma snart!

Luchs ReklamVärf

Kvinnlig ungdom

som ännar vistas i Norrköping, rekommenderas Frälsningsarméns Pensionat, Bredgatan 46. Hel inack. Billiga priser. Nutida bekv. Tel. 15 53.

Namn: "KIFA"
"Kvinnlig-Förening"

31 Regeringsgatan 31

Köp Era

Hälsovårdsartiklar

för

KVINNOHYGIEN

FÖRLOSSNING

HAVANDESKAP

BARNVÅRD

hos

KIFA

KUNGL.HOVLEVERANTÖR

Från riksdagsläktaren.

Det är plenum lite då och då nu om dagarna — och nättarna. Långa föredragningslistor och lite hinna mer för var gång. Seminariefrågan tog nästan en hel dag, liksom Brommalörverket, som nu skall bli verkligt, och arbetslöshetsanslaget. När det så är en sextio ärenden på listan och man inte hinna mer än ett dusin för dagen, så går det ju fröjt att få slut på det hela. Ofta så också blänkarna tomma, man kan inte säga att det blir någon större rusing till platserna när det i korridorerna ringar till notering en gång.

Nej, det är nog bäst att vi få resonera om mjölken nu, och sedan släppa hem dem, för det synes att de långa hem till »gömmen och grisen», där kötvärdarna stå gröna och åspräddar stål i blom. Vårtröttheten får naturligtvis också göra sig gällande i riksdagen, där det varit mera trassligt än på länga i vinter, på grund av det statsfinansliaget — ett uttryck som återkommer i nästan alla debatter.

Naturligtvis utbevis det heller icke på onsdagen vid debatten om statsliaget till upplysningsarbetet för freden. Regeringen ville pruta ned anslaget, som förut varit 32 000 till 25 000 kronor. Ett förslag till avslag på det hela förelåg även.

Hr Utrikesminister, som talade i båda kamrarna, var villig på med 25 000 kronor, eftersom den nu församlade avröstningskonferensen kunde beräknas komma i ett avgörande läge — men naturligtvis underförstått kan icke att nämna det statsfinansliaget.

Hr Holmgren vände sig till hr Widell (som yrkat avslag på allsammans med motivering att någon fredsupplysning inte behövs i Sverige, där vi äro fredsövänner allihop) och påminde om att det inte är nog med ett önska fred. Man måste också studera frågan om huru man skall bära sig åt för att skapa fred. Det behövs upplysning om huru tulskrankor ska verka och många andra sådana frågor. Anledningen till det statsfinansliaget ligger just i den politiska osäkerheten. Därför borde det nuvarande statsfinansliaget väja om en anledning att öka anslaget.

Hr Lindhagen tyckte att riksdagen sålde mygg och svande kamelr, då den nyss beviljat ett avslag av 270 000 kronor till Skarpskyttarna och 50 000 kronor till Landstornen, men nu önskade pruta ned fredsanslaget från 32 000 till 25 000 kronor — och hr Widell till ingenting. När hr Widell talar om yden sorgligt ryktbara Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen så kan jag tala om att i Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen, där talar man om sden sorgligt ryktbara hr Widells.

Fröken Hesselgren förklarade att hon inte tänkte försöka göra de tomta bänkarna röda, men ville understryka att för att något skall kunna uträttas i Genève, måste Nationernas Förbund ha den allmänna opinionen med sig, och denna opinion, som Nationernas Förbund vädjat till folket och till kvinnorna att skapa överallt i världen, den kan man endast få fram genom upplysningsarbete om vad Nationernas Förbund gör. Ett sådant upplysningsarbete bedrivs bl. a. vid Nordiska Folkhögskolan i Genève dit stipendiater skulle skickas.

Sen kom hr Hammar skjöld, Hjalmar: Här behövs ingen upplysning. Det skulle i så fall vara upplysning om följderna av försvarslöshet. En sådan upplysningsverksamhet som här är fråga om anser jag vara skadlig, då den försvagar känslan för pliktarna mot föderlandsdet.

Skulle herrarna med jämnmood kunna tänka sig ett avrättat Finland? Här hördes hr Lindhagen ropa: *An Tyskland dör?*

Som hr Hammar skjöld sagt att han eventuellt skulle kunnat gå med på ett anslag för fredsupplysning i andra länder påpekade hr Johansson-Dahr att bland de organisationer som skulle komma i åtnjutande av det diskuterade anslaget fanns flera som arbetade för internationell upplysning, t. ex. Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet. Hr Nerman ville inte vara med om sådan dimbildning som det fredsarbete vilket bedrivs nu. Han kan inte gå med på något annat, än att det måste bli värre innan det kan bli bättre. Han trodde inte att det gagnade fredsarbetet att skicka sådana delegater till Genève, som äro så trogna mot det gamla. (Adress: Hammar skjöld?) Han ämnade rösta mot förslaget.

Det var ganska spännande vid röströstningen och när resultatet tillkännagavs, 53 röster mot och 52 för anslaget, hördes hr Lindhagens stämning över kamrarna: Det var Nermarks röst!

Som Andra kommarren beslutat gå med på anslaget och kamrarna således fattat olika beslut går frågan till gemensam omröstning. Så hr Nerman kan ju hinna sova på saken.

På måndag diskuterade man väpnade kärer. Socialdemokraterna ha väckt en motion med begäran om undersökning om huru härmed förhåller sig. Man och man emellan kallas ärendet rätt och sätt Manckas kären. Högre var i alla högsta grad omtänksam om sådan undersökning, som skulle förhindra tillkomsten av väpnade kärer. Talets klingor skiftade skarpt mellan hr Stendahl och Nyländer på den ena sidan och hr Möller och Branting på den andra. Det hjälpte inte att hr Stendahl och Nyländer stred emot — det blir en utredning ändå.

Elsa Svartengren.

Ungdomens militärovninngar.

I samband med frågan om den hotande militäriseringen av ungdomen och om en komplettering av referatet i nr 20 av Tidevarvet över fru Frida Hagens föredrag i Stockholmsklubben av Internationella Kvinnoförbundet för fred och frihet, erinras om Skändestricket av Svenska freds- och skiljedomsföreningen uttalande vid dess årsmöte i vår. I resolutionen uttalar fredsövännerna djupa beklagande av det militära fostringsarbete, landstornen och de frivilliga skytteföreningarna utifrån bland omtänksom ungdom i skolor och läroverk — ett fostringsarbete, som icke kan gagna vare sig de ungas egen personlighetsutveckling eller fredens sak i världen. Det är vår absoluta mening, heter det, att detta arbete, som i själva verket står i strid med det syfte de lagstiftade myndigheterna oivveläktigt avsågo, då skjutövningar och militära övningar bortgossas från läroverkens arbetsschema, bör förhindras. Enligt vår mening bör riksdagen som villkor för statsanslags beviljande — om över huvud taget statsanslag skall givas till landstorn och skytteförbund — stipulera, att verksamheten icke må omfattas ungdom under värnpliktsåldern.

S. L.

Kroppssagan i folkskolan ännu en gång.

Stockholms folkskollärare synas vilja besvara Svenska Fattig- och barnavårdsförbundets förslag att ta bort kroppssagan ur folkskolan med nej, skriver Tidevarvet. Det är sant, att skrift pekar kollegiebestulen. »Det förefaller förövande att en så framstående lärarkår skulle tillerkänna någon effektivitet som uppfostringsmedel... Slutatsen att de som röstat nej skulle tillerkänna kroppssagan effektivitet som uppfostringsmedel äger i varje fall ej allmängiltighet. Tvärtom ha vi ganska allmänt stort motvilja mot att använda kroppssaga och uppsyn tilltro på dess effektivitet och uppfostringsmedel på längre sikt. Men — det finns fall, som icke är oviktiga, där den kan vara effektiv på annat sätt, vilket jag här får lite närmare utveckla.

I folkskolan ha vi i normalklasserna »problembarn» av varjehand slag. Bland dem kan finnas, för att ta ett exempel, hållningslösa barn och hänsynlösa härskanaturer, som kunna utöva ett mycket dåligt inflytande på kamraterna, pågå på outhärdligt sätt svagare kamrater o. s. v. Kroppssaga kan i sådant fall vara en acceptabel nödfallsutväg till de övriga barnens skydd. Jag känner fall, där sådan haft önskad effekt. Det förut-sättes naturligtvis att läraren först övervägr huruvida någon kan lända till allvarigt men för den bestraffade. — Vi ha däremot ej läroverkens möjlighet att reglera.

Element med sådant skadligt inflytande på kamraterna kunna i det fall bli överförda till uppfostringsanstalter eller hem för psykopater. Sådant tar alltid en viss tid. Och många svårfostrade element måste naturligtvis få stanna kvar i folkskolans normalklasser. Därmed kommer jag till den verkligt svaga punkten i folkskolans uppfostringsarbete: vi ha alldeles för små och för få möjligheter till lämplig och effektiv fostran av »problembarn» (eller psykopater eller vilken benämning man vill använda). Det finns en rad önskemål. Vi skulle behöva rådgivningsbyråer. (nerknivert) med skola och erfaren ledning (läkare, pedagoger, »sociala kuratorer»). där dels barnen skulle behandlas, dels råd lämnas till föräldrar och lärare om barnens behandling. Flera psykopathem borde finnas än som nu är förhållande, defekterna ha ju ofta sin grund i miljöförhållanden. Seminarieutbildningen borde ge mera insikt i ämnet barnpsykologi. Ytterligare önskemål: mindre antal barn i klasserna.

Alltså: tanken »kroppssagan bort ur folkskolan» har fler anhängare inom folkskolan än man skulle antaga av det allmänna nej-röstandet att döma. Många tro, att det blott är en tidsfråga, att alldeles enligt bestämmelserna kommer att alldeles bortskaffas. Synpunkten vill kamraternas »skilda» talar dock för att den enligt bestämmelserna kan tilltas — än så länge, tills hjälpmedel i stift med övan föreslagna givits oss.

Övanstående kan sägas vara ett sammandrag av flera diskussionsinlägg vid ett folkskollekollegiums behandling av frågan om kroppssaga. Det anger också orsaken till att många, som önska kroppssagan bort ur folkskolan, denna gång dock röstade nej.

Propagandakort för fred

tecknade av E. V. Fågelbärj med text på svenska, finska, tyska, franska, engelska och esperanto. Tre färger. Pris 10 öre. Rekvireras hos V. Wallström, Nygatan 11, Sundsvall.

Skolbarn

mottogs i början av instundande läsår på Gripenbergs herrgård vid Tranås. Undervisning av examinerade lärarinnor. Svar till friherrinnan Jane Hermelin. Gripenberg.

»BORTA BRA»

Dir. S.A.R.A.

om man bor på REISEN

Stockholms modernaste hotell.

Skeppsbron 12-14.
Rum från 6: 50.

Faran av hembygdskunskap.

Av KLARA JOHANSON.

Det sägs att Skåne ämnar trotsa biskop Stadersens böndagsplakat och förhålla sig neutralt vid det väldiga trehundraårsjubileet i november. De historisk-patriotiska skälen till denna hållning låter sig inte vederläggas: Gustaf II Adolf öppnade aldrig förmånen att regera över Skåne, han var tvärtom en tid enligt krigskonventionen Skånes blodiga fiende. Likgiltighet för en utländsk monark och lojalitet mot ens egen Kristian IV synes tillhoppa ganska vackert motivera den berämda strejken.

Svenskarna fattar naturligtvis inte detta. De har aldrig frågat efter de erövrade provinsernas själsliv. Tas det för givet att man måste vara karaktärlös för att man har råkat bli erövrade? A nej, sådant folk som skåningarna och deras närmsta fränder, vi sydhällänningar, orkar motstå nationell assimilering i åtskilligt fler seklar än som har förulupit sedan fredskonferensen i Roskilde. Så länge vi inte anställer väpnat uppror borde vår särart värderas som ett välkommet pittoreskt element i det standardiserade rikselevet.

En gång, en enda gång, har jag njutit inbillningen att vi var välsedda av segerarnation. Det skedde en februariermiddag under tungt svartgrå himmel, den enda bakgrund mot vilken svenska flaggans färger tar sig lyckade ut. Och flaggorna var uppe den dagen. Jag stod på Nybroplan och såg en lång kavalleriparad i högsta glans dra upp Strandvägen, medan den ridande orkestran blåste Finska rytteriets marsch med en jublande kläm som en det eleganta tåget vände åter från en härlig victoria. Där stod jag och kände mig som festföremål, förvirrad, gripen, ödmjuk, högfärdig. Det var nämligen tvåhundraårsfjärdingens av Roskildefreden (den förmånliga Sverige någonsin slutit, säger artiga historiker) som orsakade all denna gala och glädje.

Att vara erövrad förnåms i den stunden som en oerhörd utmärkelse. Man fann sig plötsligt stormförtjust över att ha vunnit oss, och vi gällde i ögonblicket närapå (liksom numera Tändsticksbolaget och L. M. Ericsson) för Svea rikets kronjuveler. Dagen efter återgicks till ordningen.

Då kunde vi, nedsjunkna till vår vanliga nivå, i ro besinna att inte absolut alla svenskar hade ryckts med av hyllningsran. Stockholms dåvarande borgmästare, en man som ögrarna gick med hopen, hade framlagt ett jubileumsprogram i rakt motsatt anda. Han föreslog att vi, enligt rättfärdighetens och anständighetens bud, skulle lämnas tillbaka till Danmark!

Projektet kunde inte undgå att sår

oss: ingen svensk hade förut så ohöjlt proklamerat vår umbärlighet. Sannolikt var det dock inte så kärleksföst menat som vi trodde. Hade donatorn hållit oss för skröp skulle han knappast ha velat använda oss till nationell minnesgåva på en så stor märkesdag. Det kan också vara möjligt att han ansåg sig tillmötesgå vår beta önskan.

Självklart har det ofta hänt oss, när vi med många och skrymmande inköp steg på färjan i Köpenhamn, att betänka hur angenämt det vore om inga tullsnokar lurade på den motsatta kusten. Men smugglingen har ju på det hela taget gått ledigt och smärfritt, så att inte behöver tullen vålla politiska omstörtningar. Och då vet jag ingen anledning för oss till återförening med danska riket. Sörensen står oss till väsen och seder långt mera fjärran än Svenson.

Man har anfört som bevis för fullständiga sammansmältning med Svenson att vi har glömt vår tidigare historia och troskyldigt servilt anammat Sveriges hävder som vår egen kronika. Ja denna från vetenskaplig och etisk synpunkt lika anstötliga förvidring var det givna resultatet av en skologatation som inpräglade i släktled efter släktled av de erövrade provinsernas värlösa barn en normaliserad svenskhistoria där deras nejder flyktigt skymdade som temporära offer för de falska »jutarna».

Men det tör ha blivit mindre lätt att vilsledda oss alltsedan det nya skollämnets hembygds-kunskap kom i svang. Där går det inte längre att smussa undan eller halka över våra verkliga öden och omständigheter. Minnena blir oss lika intressanta och kära vare sig de är färdagade danskt eller svenskt. Hembygds-kunskap har den farliga tendensen att åskådliggöra vilka artificiella och tillfälliga inrättningar nationerna i själva verket är. Och fastän vi nu har alla världsliga affärer i kompani med svenskarna höves det oss att modest avstå från den alltför nitiskt erbjudna delaktigheten i deras glorioza förtid.

Vad Gustaf Adolf beträffar visar problemet en annan fas. Fjäskigt vore det ju om skåningarna gjorde sig jubelbesvär för en utrikisk suverän, vilken dessutom i deras bygdseppanar uppträdde som härjare. Men de skulle med fullt bevarad självaktning kunna festala på Lützendagen över en storstiltig internationell figur, en varaktigt berömdhet av första rang. Varken Stockholm eller Kristian IV behövde alls komma på tapeten.

I varje fall bör vi erövrade aldrig försumma att på förekommande anledning chockera svenskarna med påminnelse om vårt fria förhållande till deras nationella helgedomar.

Radikala Föreningen i Stockholm av SVENSKA KVINNORS VÄNSTERFÖRBUND

kallas till sammanträde måndagen den 13 juni 1932 kl. 7.30 e. m. i NACKANXS VÄRDHUS.

1. Diskussion om de utsända programpunkterna.
2. Val av centralstyrelseledamöter.

Tesupé à Kr. 1:25. Årsavgifter upptagas. Nya medlemmar fjänna inträde.

Maskinmärkning
Hälsöm å gardiner, lakan, örngott m. m. Modern plissering, knapphåll, fällning samt stoppning av duktyger. Lager av broderade örngott och nåsdukar.
Order till landsorten.
Elin Madéns Märkningsateljé
Herkulesgatan 14, Stockholm. (Invid Brunkebergsgat.). Tel. i Norr 1935.

Aldrig mera krig.

Propagandakort av E. V. Fägelbärj.

Sagan om muren och murbräckan.

Det var en gång ett rike med en stor mur omkring, men det var inte Kina. Innanför befunno sig de som byggd upp fiket och muren, utanför befunno sig deras systrar. Somliga av dessa togo på sig ett hävligt leende, gingo fram och klappade på porten. En lucka öppnades och en väktares öga blev synligt, det enda han hade stackars kam. — Det är vi kvinnor som kommer, sade de som stodo utanför. Om ni släpper in oss i ert efterhärmliga, underbara rike, så ska vi billtacksamma i hela värld livt.

— Men kan ni lova att inte fingra på våra sinrika anordningar? frågade väktaren.
— O ja, sade de, vi ska inte ens fråga er hur de är hopsatta! Vi ska bara ta emot vad de producerar åt oss och förresten ska vi klä oss fina och roa oss.
— Men ni är så många, sade väktaren.
— O nej då, vi sanna kvinnor är inte så många som ni tror. Vi är just lagom många. Och när vi kommit in, så smälter ni bara hastigt igen dörren och stänger er lucka och låtsas inte höra om några av våra elaka systrar skulle vilja följa med, sade de.

Men när alla de snälla kommit in, dundrade de icke så länge på porten, att väktaren ecka fick rö i sin grogg och måste öppna luckan för att tysta på dem. Men innan han fick fram ett ord, ropade de gällt och troiskt: släpp in oss allihop, varena en och medsamma, väktare!
Då sade väktaren: aldrig! Vi kan inte försörja er!

Men de sade: väktare, vi ska arbeta och försörja oss själva. Vi ska hjälpa er att driva er verksamhet, vi ska hjälpa er att hålla era hjul i gång.

— Det behövs inte, sade väktaren, vi står på barnets stadium, det gör det samma hur gamla ni är!

Defta förört dem att höra, så att de började ordvärding med väktaren: men det kan inte vara sant, väktare, sade de, vi är födda av samma moders sköte och har samma fader som ni, fast vi så tidigt blev satta utanför muren. Vi har precis samma arvsanlag som ni, det finns inte ett enda av dem ni har, som vi inte har, vi har bara en kromosom mer än ni, och det är väl ändå inget skäl för att vi ska stå utanför.

Men väktaren näpste dem och sade: jo, ty den där kromosomen förändrar verkan av alla dem som ni ärvt av vår fader, och gör att de vita hos er, till de uppsåtliga till utslagsvande arvsfaktorer hos era söner, om ni har några. Då förstod de som voro utanför, att de som voro innanför, så länge det gällde att grilla, alltid skulle få övertaget och lyckas vinna sitt minns i förtärdlen. Så de nämnde ingenting om att han var enögd utan drog bort från porten, så långt att de icke mera kunde höra väktaren skratta.

Fiender bli bundsförvanter.

(Forts. fr. sid. 1).

Hälsarbets betydelse ur socialsolidarisk synpunkt är av största intresse.

För övrigt berättar boken — genom vederbörande lärare vid Hindås, i redigering av fröken Elsa Busck — om hur olika områden inom olika kurser planlagts och genomarbetats, så som endast kan ske då alla krafter, all häg och all intresse kommer med i spelet. Den berättar om sammanläsning av olika ämnen i ett mångtalt kombinationer, t. ex. av svenska, geografi, historia och kristendom vid behandling av ämnet egypter, babylonier, assyrier i 4:de klass (7:de skolåret) och i 5:te klassens medeltidskurs.

Man får också lust att tala om sammanläsning av olika tidsepoker och av teori och praktik. Ty man får en stark känsla av hur luften från den närvarande tidens liv, händelser och uppgifter alltid får blåsa in över och ge liv åt gångna tider och åt de teoretiska studierna.

Den klara och påtagliga framställningen, den generösa och detaljerade hän-

visningen till lämplig litteratur och andra hjälpkällor är inspirerande — knappast kan väl något lärarhjärta undgå att genomläsa av impulser till nya eller förnyade försök att finna väg in till undervisningens kärna och hemlighet: att lära för livet och fostras för livet genom att dricka djupt ur det som är av levande intresse just i dag, det som därför utlär största möjliga ansträngning, arbete, övervinelse just i dag.

Boken bör bli hälsådkommen i olika undervisningsvärdar — från seminarier och universitetens pedagogiska undervisning till folkskolan. Folkskolan har ju särskilt trumf på hand därför att koncentrations- och sammanläsningens arbete går lätt att genomföra, då samma lärare har undervisningen i alla eller flera ämnen. På många ställen i vårt land har det ju också visat sig att även med nuvarande kursplan inom folkskolan genom intresserade lärare och intresserad ledning mycket nytt skapas just med utgångspunkt i koncentrationsläsning, självverksamhet och självstyrelse. Där har verkligheten visat att vad Hindås-boken handlar om och vill uppnå till, inte bara är möjligt inom rikemans internatskolor. Men lika viktigt är att de fria skolor, där skapande initiativ djärvast kan få göra sig gällande, bli tillgängliga för var mans barn, så som nu examenskolorna är ännu.

Inom examenskolorna härskar ju ännu oinskränkt de fiender till lärare och lärjungar, som Hindås-skolans anda och riktning vill förvandla till bundsförvanter: övermåttiga kurser, ämnesspliffing, fusk, »det-minsta-möjliga-moralen» inför dagens mångtald av läxuppgifter.

Skall examensskolans onda kunna sprängas bort, måste en mångt inspiration om något annat och hållbarare grunda föräldrar och lärare, gripa den allmänna opinionen, som lär kunna betvinga riksdagen. Ett bidrag till en sådan inspiration är Hindås-skolans bok.

Uppfostan genom undervisning. Två decenniers försöksarbete på Helsingens-Tyninge, Hindås, av Ester Boman. Natur och Kultur. 8: 50.

Amerikansk ungdom skriver till Genève.

Den amerikanska delegaten vid nedrustningskonferensen dr Emma Vooley inviterade nyligen pressrepresentanter i Genève till att se de staplar av brev, åtföljda av insamlade namnunderskrifter, eller sända av möten, korporationer och enskilda, telegram och kort, som hon mottagit i anledning av konferensen. 1.800 brev hade hon fått.

Hon valde ut och läste upp en del typiska brev från såväl dem som skrev på uppdrag av tusenden och hundratusenden som från den 8-åriga skollifvan och 12-åriga pojken, vilka senare fränkt båda henne att skynda på konferensen så att åntingen något blev färdigt. Själva ansåg hon att man kunde anses breven som bevis för den studerande ungdomens, kyrkosamfundens och de breda lagrens verkliga stora intresse för konferensen. Man skulle önska att samma över förspordes från den amerikanska delegationen själv under kommittéarbetet i nedrustningskonferensen, men där är den svårare att upptäcka. — — —

Anna T. Nilsson.

Fötter, ben och skor.

Damer, som ha det besvärligt med sinna värdade fötter och ben samt ha svårt att få passande skor, tag närmare reda på vad det lätta Freika-Wizard fotstödet av läder förmår uträtta och liksom har den gummirisa, tvätt- och stoppbara äderbräckstrumpan med samma namn verkar. — Se och prova också våra bekväma och på samma gång eleganta, ortopediska skor med extra läderpackningar i hälloften och förlängd bakpacka.

Lagerens
Kungsgatan 4, andra huset fr. Sturepl.

Brünings fall.

(Forts. fr. sid. 1.) junkrarna, som sågo sina intressen hotade av den senaste, förstående nödförordningen, lyckades vinna inflytande över honom. Vid sin återkomst till Berlin, fördrade Hindenburg av Brünings en skarp kursavvägning åt höger i inrikespolitiskt hänseende. Då Brünings vägrade, lät Hindenburg honom falla. Detta hände måndagen den 30:de maj. Ansvaret för denna svarta dag i Tysklands och Europas historia villar på Hindenburg.

Hindenburgs nitton miljoner väljare ha svikit.

I och med det ödesdigra steg han nu tagit, har Hindenburg svikit de förhoppningar, som hans nitton miljoner väljare fäste vid honom. »Er hat Euch die Treue gehalten — nun müssen ihr sie ihm auch halten» — hette det i valplakaten för Hindenburg. Nu vet man, att hans gamla vänner, junkrarna och generalerna, trots allt stodo hans hjärta närmare än tyska folket.

Brünings går. En herr von Papen kommer. Brünings utrikespolitik, med dess avståndstagande från den stresemannska försörningslinjen, kan inte skärpt nog kritiseras. Hans nödförordningar innebära ofta hårda sociala åtgärder. Men han var trots allt en statsman av format. Hans uppsåt var ärligt, aldrig fördunklat av några partiintressen. Under hans ledning har Tyskland under två stormiga år bevarats från kaos. Då rodet nu slitits ur hans hand, lämnas rikets skepp vid vår väg. Det vet alla saksade tyskar. Det vet hela det övriga Europa. Hur har Hindenburg kunnat glömma det?

Hindenburg har kallat en herr von Papen till Brünings efterträdare. I sitt radiotal kort före presidentvalet betonade Hindenburg sin ställning ovan partierna och nödvändigheten av ett samlande av alla nationella krafter, som verkligen ville det allmänna väl, vilket lågert de än tillhörde. Det tycks han ha glömt. Han tycks nu vara av den uppfattningen, att nationella krafter endast bör tillfinnandes på högerhåll.

Centrum är förbittrat på herr von Papen.

Vem är denne herr von Papen? Han var från krigsutbrottet till slutet av 1915 militärattaché i U. S. A., och skötte denna sin uppgift på ett för hölländat mellan de båda nationerna så fylga gynnsamt sätt, att han till sist mycket hastigt hemkallades. Sedan dess har han inte utmärkt sig varken i positivt eller negativt hänseende. Orsaken till att Hindenburgs och hans rådgivares väl föll just på herr von Papen, torde närmast ha varit den, att man hoppades, att hans egenkap av centrumman skulle förmå detta parti att tolerera den nya regeringen. Hävidgjorde mån dock up räkningen utan värden. Centrum, förbittrat över Brünings störtande, uteslöts von Papen ur partiet och har i dagarna i mycket skarpa ordalag tagit avstånd från hans regering. Till sina medarbetare har herr von Papen kallat en skara baroner, vilka (minis-

tern i London, von Neurath, undantagen) inte medföra några andra kvalifikationer än sina adliga namn och sitt rättroget reaktionära sinnefag. Då den nya regeringen, trots nationalsocialisternas utlovade tolerering (pris: upphävande av S. A.-förbudet) inte har några utsikter att bestå inför riksdagen, har den inte alls brutt sig om att presentera sig för denna. I stället blir det riksdagsupplösning och nyval i slutet av juli.

Ett adligt övergångskabinet — innan nazisterna få makten.

Regeringen von Papen kallar sig för ett nationellt koncentratkabinet. Man frågar sig för guds nåd, vad det egentligen är som koncentreras. Alla medlemmarna rekryteras från partier, som inte längre ha någon betydelse. Då är beteckningen övergångskabinet nog mera träffande. Men vadan denna övergång? Varför har man inte låtit nationalsocialisterna ta ansvaret med det samma — då man i alla fall beslutit att frivilligt ge efter för dem? Naturligtvis — själva vilja de helst vänta litet till — tills den nya riksdagen blivit till, där de hoppas få full majoritet — tills konferensen i Lausanne är överstod, så att de inte kunna göras ansvariga för ett misslyckande. Men var det nödvändigt att göra dem denna tjänst? Eller vägrade man inte dra konsekvensen ur den situation man själv skapat? »Lägen hade varit bra mycket klarare, om detta adliga övergångskabinet aldrig blivit till.

Tyskland står nu inför årets fjärde stora val.

Tre upptäckande val har tyska folket redan bakom sig detta år. Nu återstår ett fjärde. Den politiska spänningen kommer att stiga till en ännu oöad grad. Hur kommer resultatet att bli? S. A.-förbudet står inför sitt omedelbara upphävande, Hitler terror-propaganda kommer inte att stöta på några som helst hinder. Hur skulle resultatet kunna bli annat än katastrofali? Kanske en liten del av de mera socialt inställda nazisterna studsar inför partiets tolererande av baronkabinetet, som har så absolut ingenting med socialism att göra — men hos den stora massan, som nu tror sig stå inför sina förhoppningar uppfyllelse, kommer uppvaknandet inte att ske så snabbt. Sedan kommer det nog, så småningom, när man ser, hur det går med alla de vackra löfötena. Men innan dess kan fascismen ha hunnit befästa sin makt så pass, att den kan ge blanka fan till massornas vilja. Med vilka medlen den ämnar befästa sin makt, det vet man ju. Man har beväpnat terrorn på landsbygden, man har i dagarna beväpnat de i sin rättet otroliga slagsmåscenererna i landstegen. De nitton miljoner tyskar, som återvalde Hindenburg, stå inte bakom hans senaste handgrepp. De kunna inte göras ansvariga för den. Brünings störtades tvärt emot deras önskan och vilja. Om Hitler nu kommer till makten, så har det inte skett på legitim väg, utan genom lönnliga intrigter. Det satsade Tyskland har sitt förnuft i behåll nu likaväl som för tre månader sedan. Det har trängts undan med våld. Det kommer inte att vika för detta våld, utan att kämpa för sin rätt — om med utsikt till framgång, är däremot omöjligt att förutsä.

Helge Heerberger.

Vad sig i teaterriket tilldragit haver.

(Forts. fr. sid. 1.) sion vid denna scen är av behovet mer än påkallad, teatern regeras strängt efter garanterat okonstnärliga principer. Det medelmåttiga i alla inkarnationer passera herr Wettergren bäst, inför dem och betoende elever gör han sig gillande, men kommer däremot till korta inför personligheter av Borgströms och Schildknechts kvalitet. Naturligtvis måste även under ögonsumma föhållanden de verkliga fullblodsartisterna komma till sin rätt — men då blir det merendels dessa artisters egen förtjänst. — Ingalunda direktionsvis förutses. Hedbergsmännen högtidlighölls med en ojämn, mistolkande repris på »Johan Ulstjernas». De Wahl hade svårt att krypa i Ulstjernas rock, han blev mera den De Wahl vi känna från uppsättningsarna — för mycket medvetet lyrik. Gabriel Alvas Rebach var helt idealisk i sin leverkiska judism, uppöversescenen mellan Ulstjernas och Rebach blev styckets höjdpunkt — ett talande bevis på hur denna nya generationens regissörer se detta mästerverk, där varje scen har en levande lödighet. Stringbergs dramer och kamarspel på många gånger i intesitet högt över detta drama, men få sceniska verk ha Ulstjernas förmåga och kraft till att bli ett nationellskädepel. Herrar De Wahl och Hanson ha växelvis fört de bärande rollerna och alla de kvinnliga partierna av betydelse ha utöfats av fru Teje. Utåt ser detta tillvägagångssätt mer än besynnerligt ut. Är det till dessa tre artister frömma som Dramatiska Teatern får sitt stora årliga understöd från staten? Vore det då inte bättre om dessa artister övskildes från ensemblen och tilläts spela för sig själva framför Riksdagshuset eller på andra offentliga byggnaders gårdar? Ingen snett tänkande individ kan undgå att inse det skeva och nedbrutna i denna ödesdigra metod. Stjärnspel på landets fördämsta teater är av ondo och borde straffas enligt lagen. Vad vinner landet i konstnärligt utbyte tack vare denna dödande praktik? Tre å fyra personer ha kanske gånget som ministrar medan resten tråtar för mindre belopp och uteslutande för pensionsanskill. Indela artisterna i tvenne eller tvenne klasser — konstnärer, arbetare och elever. Låt lönera fördelas lika inom varje klass och låt alla få lika rätt till arbete, var och en inom sitt område.

Vi ha tröttnat på att se herr Hanson prestera själslig anatomi och ensampel. Vi ha inte behov av skådespelare som sätta en ära i att stå över medspelarerna och ständigt ange taktken. Herr De Wahl bör tillhöra teatern äret runt och inte enbart tilldelas huvudroller i arkantal. Fru Teje har sin begränsning och är för ung att ständigt fika efter de roller som äro direkt tillrättalade för damerna Borgström eller Schildknecht. Det finns hundradevis med uppgifter till övers för henne ändå. Goetheminnet ihågkoms med en pjäs som envar goethebeundrare samvetsgrant glömmor och Strindbergsdagen högtidlighölls med »Fröken», en skickligt konstruerad fransk komedi. Titledrollen var på alla sätt ägnad att framställas av fröken Borgström och spelades som en Lars-Hansson-parodi av fru Teje. Man blev inte klok på detta guvernant-tyx av Halta Lena-utstyrelse. Fru Teje missledde åskådarna gång på gång genom sitt yttliga spels intensiva kraft, en kraft som saknade kontur och som, när förklarings komer, tydligt visade att de tekniska medel aktisken använt sig av vore förkastliga. Hon lekte kunga grömma med oss och fick en lättkött seger av de oreflekterade kritikerna. Orsaken är nog den att fru Tejes seriösa konstnärligskänning gör att man inte undgår att fascineras av henne — även när hon är på villovägar. I samma komedi hade fru Björning sitt genombrott som allvarig karaktärsframställarna. Särskilt i första akten agerade hon med en nerv och trovardighet, vilken trots sin bländhet ändå hade en brännande skärpa. Denna nya sida hos fru Björning är värd att tagas vara på. Dessutom har hon i sista akten såsom ens enda verkligt ladylike'a kvällsrole.

Hansons tyska motstycke, Körtner, med sällskap har på slutningen gäst Stockholm med »Der Patriots», ett skickligt uppbyggd sensationsmelodrama. Körtner spelar på de patologiska strängarna, men bygger sina effekter på somspel — däri skiljande sig ifrån Lars Hansons manér. Han skanderades av en förtärligt skolad herrkrupper och en mindre betydande dam, som bröt på tyska. Speciellt var Ernst Leudesdorff i skeppanden av Greve von der Pahlen en ytterst intressant beaktenskap, kunnig, fantasirik och förlätande sig på en charme av samma läggning som fört Jannings till tinnarna. Vid vår andra kungliga teater ha operorna trasat över scenen i ett slags regiletargi — särskilt då »Aida» som ifråga om slarv och enfalld gränslar till det sirkusaktiga. Gack och se triumftaget! Herr Andrés regilla kunskaper ha ännu ett lätt vasa sig — revideringen av »Arlmjöt» verkade på sin högsta höjd som en lättare dammvippling och »Hjärta»s iscensättning var ett från början onödigt arbete. Efter denna operas »världens» fiasco i såväl Berlin som München fanns det ingen anledning att taga upp den för starkt trångbotten spellista. De verkliga moderniteterna nåldrig Stockholm med nyhetens behag förknippat till sitt namn. Fröken Lisa Kerstads debut som Santuzza var en mogen och välutuderad prestation. Den unga damen har framtiden för sig — utomlands. Här är det väl ömtänbart? Einar Beyrons Tristan kom som en glädjefanfan och minnet av denna bragd kastar ett föronnande skimmer över mycket vid Gustaf Adolfstr. »Czardasfurstinnans» aderton utskåda has varslar annars inte gott för framtiden. Är den musikaliska allmänheten nöjd med så primitivt och indolent kost — då får med säkerhet de verkliga musikkyrkorna förlägga sina nötningsstunder till radions grammofoonutsländningar — det enda smällbara etereteatern skickar ut. Ombytet av radioprogrammet är för övrigt långt ifrån lyckligt, härin har hela vintern hållits under väntesträckt. Och nästa säsong? Utsiktarna äro mörka för teatercherrerna, vilket jag beaktar som ett gott tecken för publiken. Om teaterverkensambeten inom det lilla Stockholm kunde koncentreras vore mycket vunnet. Det gäller inte att komma först i en kapplöpning, men fram till målet i god form.

Sven Stål.

Edra Dräkter och Kappor Beställer Ni fördelaktigast hos J. EDV. LINDGREN'S HERR- och DAMSKRÄDDERI TEGNERGATAN 23 - TEL. N. 11881 Färdiga KAPPOR stiftalt utförda. Kredit ordnas.

Fogelstadsförbundets årsmöte midsommar 1932 23—26 juni kommer att koncentreras kring frågan: Hur kan Fogelstadsförbundet verka för Kvinnosak, i Det kommunala livet, i Politik, trots skiftande åskådningar.

MOTET OPPNAS på midsommarafon kl. 6 e. m. med inledningsföreläsning av Honorine Hermelin.

Fredagen den 24 juni, Midsommardagen. KVINNOSAK. Inledare: Märta Bergqvist, Göteborg. Elsa Johansson, Norrköping. POLITIK. A. Allmänna frågor. Inledare: Hulda Lundh, Ystad. Elsa Svartengren, Sthlm. Maja Akesson, Jönköping. Samling på festalsalen. Fria anföranden. Lördagen den 25 juni. POLITIK. B. Freden. Inledare: Maja Hakansson, Jämjöslätt. Vitan Wallström, Sundsvall. DET KOMMUNALA LIVET. Inledare: Jenny Johansson, Borås. Söndagen den 26 juni. GÅNGET OCH KOMMANDO. Ebba Holgerson. NÅGRA SIDOR I GOETHES DIKT och SANNING. Honorine Hermelin. Kl. 5 e. m. Junikursens och årsmötets avslutning.

MOTET OPPNAS på midsommarafon kl. 6 e. m. med inledningsföreläsning av Honorine Hermelin.

Fredagen den 24 juni, Midsommardagen. KVINNOSAK. Inledare: Märta Bergqvist, Göteborg. Elsa Johansson, Norrköping. POLITIK. A. Allmänna frågor. Inledare: Hulda Lundh, Ystad. Elsa Svartengren, Sthlm. Maja Akesson, Jönköping. Samling på festalsalen. Fria anföranden.

Lördagen den 25 juni. POLITIK. B. Freden. Inledare: Maja Hakansson, Jämjöslätt. Vitan Wallström, Sundsvall. DET KOMMUNALA LIVET. Inledare: Jenny Johansson, Borås. Söndagen den 26 juni. GÅNGET OCH KOMMANDO. Ebba Holgerson. NÅGRA SIDOR I GOETHES DIKT och SANNING. Honorine Hermelin.

Kl. 5 e. m. Junikursens och årsmötets avslutning.

det ligger i tiden att göra pengarna dryga — 30,411 nya medlemmar 1931

I iderna bli bättre genom klok hushållning — exempelvis vid livsmedelsinköpen. Billiga livsmedelbetydelse betyder, att man får pengar över för några av de hundra och en andra saker, som man själv behöver och som ge andra arbete. År 1931 anslöt sig 30,411 nya medlemmar till de kooperativa föreningarna. Därmed är antalet samverkande hushåll i landet uppe i 481,319. gör pengarna dryga

köp kooperativt

EYVIND OTTO'S Kaffe — Kvalitetskaffet! Sveavägen 35—37 Tel. (1) 168 88 — Skickar gärna.

Sommaren 1932 konsertera på Skansen Kungl. Flottans Musikkår och Konsertföreningens Orkester. Medlemskap i Skansenföreningen medför stora förmåner. Utom personligt åsford till Nordiska museet och Skansen erbjuder medlemmarna gratis Nordiska museets och Skansen årsbok och utgivningen Skansens Tycker. Medlem äger rätt till familjemedlemmar (make, maka, hemmaboende barn och fäst anställda tjänare) lösa årsford till fr. 3:— pr st. Medlemsford fr. 10:—

Husmoderns Kemiska Twätt Bellmansgatan 16 OBS! Ny adress Pris för träning och preningar: Kostym 8:—, Ytterrockar 7:—, Kappor 6:—, Klädningar från 4:—, Även färgning utföres billigt. Väljort arbete. Reel behandling. Anklätt och bomsänds efter teLorder So. 368-6.

TIDEVARVET REDAKTION: Telefon N. 48 42. Mottagningstid 10—12. EXPEDITION: Telefon 182 43. Konförtid kl. 10—12 i. m., 1—4 e. m. Postgiro 15 44. PRENUMERATIONSPRIS: För behär kr. 6:—, halvår kr. 3:—, kvartal kr. 1:50. Lösnummer 15 öre. ANNONSPRIS: I text 25 öre per millimeter. Stockholm 1932 Zetterland & Thelanders Boktryckeri A.-B.